

Komunikat prasowy

Luksemburg, 26 kwietnia 2022 r.

Własność intelektualna w Unii nie jest w pełni chroniona

W gospodarce opartej na wiedzy prawa własności intelektualnej odgrywają dużą rolę – pozwalają przedsiębiorstwom i twórcom czerpać korzyści ze swoich dzieł, a konsumentom dają pewność co do jakości i bezpieczeństwa produktów. Tymczasem w opublikowanym dzisiaj sprawozdaniu specjalnym Europejski Trybunał Obrachunkowy ostrzega, że przepisy obowiązujące w Unii nie chronią odpowiednio skutecznie własności intelektualnej. Przewidziano wprawdzie pewne gwarancje, ale wciąż obserwuje się niedociągnięcia w ich stosowaniu, zwłaszcza jeśli chodzi o unijną dyrektywę w sprawie wzorów i mechanizm naliczania opłat. Unijni kontrolerzy zwracają również uwagę na korzyści, które mogłoby przynieść lepsze dopasowanie do siebie systemów krajowych i systemu UE.

Prawa własności intelektualnej mają zasadnicze znaczenie dla globalnej konkurencyjności Unii. Sektory gospodarki, w których intensywnie korzysta się z praw własności intelektualnej, wytwarzają prawie połowę (45%) PKB Unii, czyli 6,6 bln euro. Ponadto pracuje w nich niemal jedna trzecia (29%) wszystkich zatrudnionych w UE. Jednocześnie szacuje się, że co roku legalna gospodarka traci 83 mld euro wpływów ze sprzedaży z powodu podrabiania towarów. Zgodnie z niedawno opublikowanymi szacunkami Urzędu Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO), jeśli udałooby się skutecznie rozwiązać problem podrabiania towarów, gospodarka Unii zyskałaby 400 000 miejsc pracy. Ponadto podrabiane produkty stwarzają duże zagrożenie dla bezpieczeństwa, co niedawno unaoczniała pandemia COVID-19. Mając to wszystko na uwadze, Komisja Europejska, inne organy UE (takie jak EUIPO) i władze państw członkowskich starają się zagwarantować przestrzeganie praw własności intelektualnej na unijnym jednolitym rynku.

– Prawa własności intelektualnej są kluczowe dla gospodarki UE. Zapewniają zachęty do wprowadzania innowacji i inwestowania, a jednocześnie zapobiegają szkodliwemu procederowi podrabiania towarów – powiedziała Ildikó Gáll-Pelcz, członkini Trybunału odpowiedzialna za tę kontrolę. Jednocześnie zwróciła uwagę, że obecne unijne przepisy nie chronią należycie praw własności intelektualnej. – Trybunał ma nadzieję, że jego zalecenia przybliżą Unię do osiągnięcia koniecznego poziomu ochrony na jednolitym rynku.

Kontrolerzy odnotowali, że zapewniono odpowiednie rozwiązania legislacyjne i wsparcie, aby chronić unijne znaki towarowe. Jednocześnie zwrócili uwagę na niedociągnięcia w dyrektywie w sprawie wzorów, która nie ma – choć powinna – jednakowych skutków w całej Unii. W obecnej

Niniejszy komunikat prasowy stanowi streszczenie sprawozdania specjalnego przyjętego przez Europejski Trybunał Obrachunkowy. Pełny tekst sprawozdania dostępny jest na stronie eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

postaci unijne ramy regulacyjne dotyczące znaków towarowych są niekompletne i przestarzałe. W rezultacie systemy krajowe i system UE nie są do siebie dopasowane, a poszczególne państwa członkowskie stosują rozbieżne praktyki, jeśli chodzi o przyjmowanie i rozpatrywanie zgłoszeń dotyczących znaków i wzorów oraz proces ich publikacji i rejestracji. Prowadzi to do niepewności prawnej. Kontrolerzy zauważyli również, że brak jest ogólnounijnego systemu ochrony obejmującego wszystkie produkty. Unijne przepisy dotyczące oznaczeń geograficznych dotyczą wyłącznie produktów rolnych i nie obejmują na przykład wytworów rzemiosła lub wzorów przemysłowych, choć w niektórych państwach członkowskich wprowadzono przepisy chroniące te kategorie wyrobów.

Kontrolerzy Trybunału zgłosili również zastrzeżenia do unijnego mechanizmu naliczania opłat za rejestrację praw własności intelektualnej, zwracając uwagę na istotne rozbieżności między opłatami unijnymi i opłatami pobieranymi przez organy krajowe. W toku kontroli ustalono, że unijne opłaty nie odpowiadają rzeczywistym kosztom. Istnieją wprawdzie kryteria ustalania opłat na szczeblu UE, ale zdaniem kontrolerów brak jest czytelnej metody pozwalającej określić ich części składowe i wysokość. Prowadzi to do pobierania zbyt wysokich opłat, co z kolei skutkuje gromadzeniem nadwyżek budżetowych (ponad 300 mln euro zgodnie ze sprawozdaniem finansowym EUIPO za 2020 r.). Kontrolerzy podkreślają, że taki stan rzeczy jest sprzeczny z zasadą zrównoważonego budżetu zapisaną w prawie UE.

Ustanowiono wprawdzie ramy egzekwowania praw własności intelektualnej w UE i co do zasady funkcjonują one sprawnie, kontrolerzy wykryli jednak pewne niedociągnięcia w ich wdrażaniu. Odpowiednia dyrektywa nie jest jednakowo stosowana na terytorium UE, nie udało się więc osiągnąć spójnego i wysokiego poziomu ochrony własności intelektualnej na rynku wewnętrznym. Ponadto uchybienia i niespójności w kontrolach celnych przeprowadzanych w państwach członkowskich zmniejszają skuteczność egzekwowania przepisów i walki z podrabianiem towarów. Poziom ochrony praw własności intelektualnej w UE różni się więc w zależności od tego, przez który kraj Unii importowane są towary. Kontrolerzy odnotowali ponadto rozbieżności w praktykach niszczenia podrobionych towarów. Ostrzegają, że taka sytuacja może skłaniać fałszerzy do importowania podróbek przez te kraje UE, gdzie kontrole i sankcje są mniej rygorystyczne.

Informacje ogólne

Unijne ramy regulacyjne w zakresie praw własności intelektualnej opierają się na unijnych rozporządzeniach, dyrektywach i obowiązujących międzynarodowych umowach dotyczących własności intelektualnej. Mają one zapewnić ochronę we wszystkich państwach członkowskich UE, tworząc w ten sposób jednolity system unijny składający się z unijnych i krajowych praw własności intelektualnej.

Sprawozdanie specjalne nr 6/2022 pt. „Unijne prawa własności intelektualnej – nie zapewniono całkowicie niezawodnej ochrony” jest dostępne na stronie internetowej Trybunału (eca.europa.eu).

W 2019 r. Trybunał opublikował opinię w sprawie wniosku dotyczącego regulaminu finansowego Komitetu Budżetowego EUIPO. W opinii wezwano do produktywnego wykorzystania zgromadzonych nadwyżek pieniędzy.

Trybunał przedstawia swoje sprawozdania specjalne Parlamentowi Europejskiemu i Radzie UE, a także innym zainteresowanym stronom, w tym parlamentom narodowym, podmiotom

związany z danym sektorem i przedstawicielom społeczeństwa obywatelskiego. Zdecydowana większość zaleceń formułowanych w tych sprawozdaniach jest wprowadzana w życie.

Kontakt dla prasy

Biuro prasowe Trybunału: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – tel. kom.: (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer – e-mail: damijan.fiser@eca.europa.eu – tel. kom.: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – tel. kom.: (+352) 691 553 547